

Egon Enocksson
Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Kärnavfallsrådets synpunkter på miljökonsekvensbedömningsprogrammet för en alternativ kärnkraftsreaktor vid kärnkraftsanläggningen i Pyhäjoki, Finland

Naturvårdsverkets referens: NV-07324-13

Kärnavfallsrådet ställningstagande

Kärnavfallsrådet har granskat miljökonsekvensbedömningsprogrammet för byggandet av en alternativ kärnkraftsreaktor i den planerade kärnkraftsanläggningen i Pyhäjoki.

Kärnavfallsrådet anser att miljökonsekvensbedömningsprogrammet behöver kompletteras för att uppfylla de krav som ställs i EG-direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar¹ samt i direktivet om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall². Detta gäller i första hand programmets avgränsning av beskrivningen av gränsöverskridande effekter av eventuella radioaktiva utsläpp samt redovisning av hantering och slutförvaring av använt bränsle och låg- och medelaktivt avfall.

Dessutom anser Kärnavfallsrådet att en tydligare redovisning av de alternativa sätten att producera motsvarande mängd energi (inklusive 0-alternativet) skulle vara önskvärd för att underlätta jämförelse av anläggningens miljöpåverkan.

Ärendet

Finska miljöministeriet har underrättat Sverige om att energiföretaget Fennovoima Ab utreder byggandet av en tryckvattenreaktor med en eleffekt på cirka 1 200 megawatt i Hanhikiviki i Pyhäjoki och att ett miljökonsekvensprogram har tagits fram för reaktorn.

I miljökonsekvensprogrammet beskrivs Fennovoima Ab:s förslag, samt riktlinjerna för beskrivningen av de av eventuella miljökonsekvenser som anläggningens byggande och drift kan leda till.

Enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang ska ett land inom vilket det planeras ett projekt som kan förorsaka betydande miljöpåverkan i ett annat land underrätta det berörda landet om detta och erbjuda det möjlighet att delta i proceduren för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. Enligt Esbokonventionen och dess protokoll kan grannländer lämna synpunkter på planer och program i andra länder som kan leda till påverkan på miljö och människor i det egna landet. I Sverige är Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för detta samarbete.

¹ Rådets direktiv 85/337/EG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt

² Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall

Finland har i enlighet med Esbokonventionen sänt miljökonsekvensbedömningsprogrammet för samråd till Sverige. Sverige har nu möjlighet att lämna synpunkter på det översända materialet. Naturvårdsverket har skickat miljökonsekvensbedömningsprogrammet på remiss till berörda myndigheter och miljöorganisationer. Kärnavfallsrådet har getts möjligheter att lämna synpunkter på programmet. Naturvårdsverket kommer att sammanställa remissynpunkterna och skicka över dessa till Finland.

Utgångspunkter för Kärnavfallsrådets ställningstagande

Kärnavfallsrådet har följande synpunkter på det framlagda programmet för miljökonsekvensbedömningen:

Beskrivningen av gränsöverskridande påverkan

Kärnavfallsrådet anser att beskrivningen av påverkan av eventuellt radioaktivt utsläpp över Finlands gränser bör redovisas på ett grundligare sätt. Detta är särskilt angeläget med tanke på reaktorns kustnära läge och närhet till Sverige. Spridning av eventuella utsläpp till vatten och luft bör redovisas med särskild fokus på eventuell hälso- och miljökonsekvenser i Sverige.

Hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall

Enligt det framlagda programmet omfattar projektet, förutom kärnkraftverket, också mellanlagring av det använda kärnbränslet som uppstår på anläggningsområdet, hantering, lagring och slutförvaring av låg- och medelaktivt kärnavfall samt nedläggning av kraftverket, hantering och slutförvaring av rivningsavfall (sida 31). Vid mellanlagring av det använda kärnbränslet används torrlagring eller vattenbassänger. Efter mellanlagring ska det använda bränslet transporteras till slutförvaring i en slutförvarsanläggning som specialbyggts för ändamålet (sida 37). Enligt programmet ska det låg- och medelaktiva avfallet slutförvaras i ett särskilt slutförvarsutrymme för kärnavfall som byggs i bergrummet för detta ändamål.

Enligt Kärnavfallsrådets mening bör frågan om slutförvaring av det använda kärnbränslet från reaktorn hanteras innan ansökan om reaktorn hanteras. Enligt Euratoms avfallsdirektiv (Art 5, 1.f) bör ansvarsfördelningen vara tydlig för de organ som är berörda av de olika leden i hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Hur denna ansvarsfördelning ser ut för den föreslagna reaktorn i Pyhäjoki framkommer inte tydligt i programmet.

Kärnavfallsrådet anser att miljökonsekvensbeskrivningen av byggande och drift av den nya reaktorn bör innehålla ett förslag till hur avfall och använt bränsle från reaktorerna kommer att hanteras. Detta gäller både hantering av driftsavfall, rivningsavfall från avveckling och slutförvaring av använt kärnbränsle samt ansvarsfördelningen under de olika leden i hanteringen, inklusive beskrivning av påverkan av eventuellt radioaktivt utsläpp genom långväga transporter.

Beskrivning av alternativ

Kärnavfallsrådet anser att redovisningen av de alternativa sätten att producera motsvarande energimängd (inklusive 0-alternativet) bör kompletteras i miljökonsekvensbeskrivning för att möjliggöra jämförelser av miljöpåverkan.

Beredning av ärendet

Beslut i detta ärende har fattats av Kärnavfallsrådets ordförande Carl Reinhold Bråkenhielm och kanslichef Holmfridur Bjarnadottir.